

ΝΟΥΣ ΟΜΙΛΟΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ
ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ 2023

 ΟΜΙΛΟΣ ΠΡΟΤΥΠΩΝ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΩΝ	ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ		
	ΜΑΘΗΜΑ	ΙΣΤΟΡΙΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ	
	ΤΑΞΗ	Γ ΛΥΚΕΙΟΥ	
	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ	23/04/2023	ΔΙΑΡΚΕΙΑ

ΘΕΜΑ Α

A.1.1

Πεδίοι

Ήταν η μία από τις δύο μεγάλες παρατάξεις που συγκροτήθηκαν στην εθνοσυνέλευση του 1862-64, μετά τις εκλογές του Νοεμβρίου του 1862. Είχε ως ηγέτη τον Δημήτριο Βούλγαρη, ο οποίος υπονόμει τους κοινοβουλευτικούς θεσμούς. Με παρεμβάσεις στο στρατό επιχείρησε τη δημιουργία σώματος «πραιτωριανών» για να εξασφαλίσει την παραμονή του στην εξουσία. Ο Βούλγαρης έβρισκε οπαδούς ανάμεσα σε εκείνους που είχαν διοριστεί στο στρατό ή στο δημόσιο παράνομα και φοβούνταν μη χάσουν τη θέση τους σε περίπτωση επικράτησης συνθηκών κοινοβουλευτικής νομιμότητας, σε ανέργους πτυχιούχους και στους μικροκαλλιεργητές.

Οργανικός Νόμος (1900)

Ήταν ο Νόμος με τον οποίο αντιμετωπίστηκε με επιτυχία το καθεστώς της τοπικής Εκκλησίας της Κρήτης. Δόθηκε λύση σε ακανθώδη εκκλησιαστικά ζητήματα, όπως ήταν η σχέση της Εκκλησίας της Κρήτης με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η εκλογή Μητροπολίτη και Επισκόπων. Το βασικό σχήμα, που ισχύει με μικρές τροποποιήσεις έως σήμερα, είναι ένα καθεστώς ημιαυτόνομης Εκκλησίας, της οποίας ο προκαθήμενος εκλέγεται από το Οικουμενικό Πατριαρχείο και η Κρητική Πολιτεία εκδίδει το Διάταγμα της αναγνώρισης και εγκατάστασής του.

Μεγάλη Ιδέα

Η «Μεγάλη Ιδέα» εκπορεύθηκε από την αντίληψη ότι το μικρό ελληνικό βασίλειο του 19ου αι. δεν ήταν παρά μία ημιτελής κατασκευή, τα θεμέλια απλώς που δημιουργούσαν προσδοκίες για ολοκλήρωση του εθνικού οράματος, πράγμα που προϋπέθετε σημαντική διεύρυνση των συνόρων. Η έντονη παρουσία της εθνικής αυτής ιδεολογίας είχε επιπτώσεις στον πολιτικό και οικονομικό χώρο, ιδιαίτερα σε εποχές που τα προβλήματα έμοιαζαν με ανοικτές πληγές, στην περίπτωση της Κρήτης ή, αργότερα, της Μακεδονίας. Οι ελληνικές κυβερνήσεις δεν είχαν στραμμένο το ενδιαφέρον τους, μέσα σ' αυτές τις συνθήκες, αποκλειστικά στα εσωτερικά ζητήματα, στην οικονομική ανόρθωση και τη γεφύρωση του χάσματος με

τη Δύση. Όλα αυτά συνυφαίνονταν με το εθνικό όραμα, μεγαλώνοντας το κόστος των προσπαθειών και καθιστώντας συχνά τις οικονομικές πρωτοβουλίες έρμαιο των εθνικών κρίσεων.

A.1.2   1-Λ   2-Σ   3-Λ   4-Σ   5-Σ

ΘΕΜΑ Β

A.2.1

α) σελ 132-133 " Η κύρια κρίση ξέσπασε τον Ιανουάριο του 1844 με την έναρξη της συζήτησης για το δημόσιο δίκαιο των Ελλήνων και ειδικά για το άρθρο που καθόριζε... μπορεί να είναι: α) οι αυτόχθονες της ελληνικής επικράτειας και όσοι αγωνίσθηκαν σε αυτή μέχρι το τέλος του 1827 ή ήρθαν και εγκαταστάθηκαν κατά την ίδια περίοδο, β) όσοι αποδεδειγμένα συμμετείχαν σε πολεμικά γεγονότα της Επανάστασης μέχρι το 1829."

β) σελ 133 " Στην τρίτη φάση της αντιδικίας αυτοχθόνων-ετεροχθόνων το ενδιαφέρον επικεντρώθηκε στο θέμα των όρων εκλογής των βουλευτών... εφόσον είχαν στο μεταξύ ιδρύσει χωριστό συνοικισμό με επαρκή πληθυσμό."

A.2.2

α) σελ 158 " Η αστική στέγαση ξεκίνησε από την Αθήνα με τη δημιουργία τεσσάρων συνοικισμών: της Καισαριανής, του Βύρωνα, της Νέας Ιωνίας στην Αθήνα και της Κοκκινιάς στον Πειραιά. Για τη στέγαση των αστών προσφύγων υιοθετήθηκε... οικοδομικοί συνεταιρισμοί και χορηγήθηκαν άτοκα δάνεια σε προσφυγικές οικογένειες για τη στέγασή τους.

β) σελ 157 " Για τη στέγαση τηρήθηκε το σύστημα της ανέγερσης των οικιών απευθείας από την ΕΑΠ (εργολαβία) ή της ανέγερσης από τους ίδιους τους πρόσφυγες με τη χορήγηση όλων των οικοδομικών υλικών (αυτεπιστοασία). Τα κτίσματα ήταν, συνήθως, δύο δωμάτια, μία αποθήκη και ένας σταύλος. Την αξία του παραχωρούμενου κλήρου θα πλήρωναν οι πρόσφυγες με δόσεις.

ΘΕΜΑ Γ

Από το σχολικό βιβλίο:

α) σελ 95-96 " Στις εκλογές που προκηρύχθηκαν μετά τη δεύτερη παραίτηση του Βενιζέλου, δεν συμμετείχαν οι Φιλελεύθεροι, καθώς θεωρούσαν την ενέργεια του βασιλιά ως παραβίαση του συντάγματος. Εκδηλώσεις βίας και φανατισμού δημιούργησαν χάσμα ανάμεσα στις δύο παρατάξεις και κυριάρχησε το μίσος... Η κυβέρνηση των Φιλελευθέρων οδήγησε την Ελλάδα στον πόλεμο στο πλευρό της Αντάντ, αποσκοπώντας, όπως προαναφέρθηκε, στην ικανοποίηση εθνικών διεκδικήσεων. Οι Αντιβενιζελικοί διαφωνούσαν και παρακολουθούσαν με δυσαρέσκεια τις εξελίξεις, καθώς τάσσονταν υπέρ της διατήρησης των εκτός Ελλάδος ελληνικών πληθυσμών και υπέρ της ευκαιριακής προσάρτησης εδαφών χωρίς κίνδυνο."

Από το παράθεμα Α

- Ο Κωνσταντίνος επιχείρησε να προσεγγίσει και να εξευμενίσει τους Άγγλους αντικαθιστώντας στις 21 Απριλίου 1917 την κυβέρνηση Λάμπρου με τη νέα κυβέρνηση Ζαΐμη.
- Οι Γάλλοι ήταν τελικά εκείνοι που επέβαλλαν ριζική λύση "του ελληνικού"
- Στις 29 Μαΐου 1917 , ο Ζονάρ επέδωσε στο Ζαΐμη τελεσίγραφο δήθεν εξ ονόματος των "Προστατίδων Δυνάμεων" που αξίωνε την άμεση παραίτηση του βασιλιά Κωνσταντίνου υπέρ ενός από τους γιους του.
- Ο μελλοντικός βασιλιάς Γεώργιος Β' είχε δείξει ότι δεν διέφερε από τον πατέρα του σε νοοτροπία και γερμανοφιλία .

- Μετά από Συμβούλιο του Στέμματος , στις 2 Ιουνίου ανέλαβε ουσιαστικά ως τοποτηρητής ο δευτερότοκός του γιος Αλέξανδρος.

Από το παράθεμα Γ

- Τον Ιούνιο του 1917 σχηματίζεται η κυβέρνηση Βενιζέλου στην Αθήνα
- Θα κυβερνήσουν αυταρχικά.
- Οι προσπάθειες συγκρότησης ενός αξιόμαχου στρατού σε συνθήκες κάθε άλλο παρά ευνοϊκές για κάτι τέτοιο θα προκαλούσε αντιδράσεις που κυμαίνονταν από την παθητική αντίσταση μέχρι τις μαζικές λιποταξίες και τις στάσεις.
- Σε ένα τέτοιο πλαίσιο το χάσμα μεταξύ των παρατάξεων ήταν εύκολο να εδραιωθεί.

β) σελ 251-252 " Παράλληλα με τον παν-ποντιακό αγώνα των Ελλήνων της Ρωσίας, ο Χρύσανθος επισκέφθηκε το Εριβάν και διαπραγματεύτηκε με τους Αρμένιους, καθώς επίσης και με τους μουσουλμάνους του Πόντου, μια μορφή συνομοσπονδίας... δεν απορρίφθηκαν από τις νικήτριες Δυνάμεις, παρά το γεγονός ότι ήταν σύμμαχοι με τους Έλληνες."

Από το παράθεμα Β

- Η επέκταση του νεοελληνικού κράτους στα μικρασιατικά παράλια είχε γίνει για τον ίδιο έμμονη ιδέα
- Το Μάιο του 1919 όταν η Ιταλία προσπάθησε να δημιουργήσει τετελεσμένα στα μικρασιατικά παράλια καταλαμβάνοντάς τα. Οι Μεγάλες δυνάμεις αντέδρασαν έντονα για αυτή την κίνηση και στράφηκαν στην Ελλάδα ώστε να καταλάβει εκείνη τη Σμύρνη
- Ο Βενιζέλος υπολόγιζε , όχι μόνο στις Μεγάλες Δυνάμεις και την βρετανική ισχύ που τον υποστήριζε ανοικτά αλλά και στην Αρμενία που επρόκειτο να ιδρυθεί καθώς και στην προοπτική στρατιωτικής παρουσίας σε περιοχές της Μικράς Ασίας από δύο ακόμη Μεγάλες δυνάμεις , την Γαλλία και την Ιταλία.
- Μετά τον Ιούνιο του 1919 όταν υπογραφόταν η Συνθήκη των Βερσαλλιών κατέρρεε ο Αμερικανός πρόεδρος Ουίλσον και την αποτυχία του να εξασφαλίσει από την Γερουσία την απαιτούμενη πλειοψηφία για την έγκριση της Συνθήκης
- Η αποτυχία αυτή σήμαινε την αναπάντεχη επιστροφή των ΗΠΑ στον απομονωτισμό , στον διαμελισμό της Αρμενίας από την Τουρκία και τη Σοβιετική Ένωση και ο τερματισμός της περικύκλωσης της Τουρκίας από τους συμμάχους της Ελλάδας.

Από το παράθεμα Δ

- Ο Χρύσανθος, ακολουθώντας τις οδηγίες του Βενιζέλου, συνομίλησε ανεπίσημα με τους Αρμένιους αντιπροσώπους στη Διάσκεψη της Ειρήνης το Μάιο του 1919 στο Παρίσι
- Δέχθηκε να διερευνήσει τις πιθανότητες αρμενο – ποντιακής συνεργασίας το καλοκαίρι του 1919.
- ο Χρύσανθος έφθασε στην αρμενική πρωτεύουσα Εριβάν. Εκεί έλαβε μέρος σε παρατεταμένες συνδιασκέψεις με την αρμενική κυβέρνηση από τις 10 έως τις 16 Ιανουαρίου 1920.
- Τελικά, οι διαπραγματεύσεις τερματίστηκαν όταν οι Έλληνες Πόντιοι και η αρμενική κυβέρνηση του Εριβάν συμφώνησαν να δημιουργηθεί μια «ποντιο – αρμενική συνομοσπονδία»
- Δεν καθορίστηκε ο βαθμός ομοσπονδοποίησής της. Η συμφωνία υπογράφηκε από τον Αρμένιο Πρωθυπουργό Α. Χατισιάν και το Μητροπολίτη Χρύσανθο.

ΘΕΜΑ Δ

Από το σχολικό βιβλίο:

α) σελ 49 " Το 1910 οι πρόοδοι της εθνικής οικονομίας ήταν εμφανείς. Η αγροτική κρίση αντιμετωπίστηκε με την υπερπόντια μετανάστευση, η οποία, κατά την εποχή αυτή, πήρε μεγάλες

διαστάσεις... Η χώρα ήταν έτοιμη να αφιερωθεί στο δύσκολο έργο της ενσωμάτωσης των νέων περιοχών, όταν ξέσπασε, το καλοκαίρι του 1914, ο Α΄ Παγκόσμιος πόλεμος.

Από το παράθεμα Α

- Η δημοσιονομική πειθαρχία που επέβαλε ο ΔΟΕ πολύ σύντομα έδειξε τα αποτελέσματά της. (εκτιμήσεις έσοδα από 85 έως 95 εκατομμύρια δραχμές για την δεκαετία 1898-1998, αυτά για την ίδια περίοδο κυμαίνονταν από 96 έως 115 εκατομμύρια δραχμές.)
- Στην επιτυχία της Ελλάδας στους Βαλκανικούς πολέμους συνέβαλλε ιδιαίτερα και η εξαιρετική κατάσταση των δημοσίων οικονομικών της. Τα πλεονάσματα των προϋπολογισμών του 1910 και 1911 , από κοινού με τα περισσεύματα της προκαταβολής των 40 εκατομμυρίων του 1910 και δανείου των 110 εκατομμυρίων του 1911δημιούργησαν πολύ μεγάλη ταμειακή άνεση στο ελληνικό κράτος , ακριβώς λίγο πριν ξεσπάσουν οι Βαλκανικοί πόλεμοι.
- Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο η Ελλάδα κατάφερε να ανταπεξέλθει στα προβλήματα χρηματοδότησης της πολεμικής προσπάθειας χωρίς ιδιαίτερες δυσκολίες.
- Τα ποσά αυτά διευκόλυναν την Ελλάδα ώστε να αντιμετωπίσει τους Βαλκανικούς πολέμους δεν δημιουργούσαν τις προϋποθέσεις και τη δημοσιονομική επάρκεια για να ανταποκριθεί στο υπέρογκο κόστος , τόσο της πολεμικής προσπάθειας όσο και της διοικητικής ενσωμάτωσης των Νέων Χωρών.
- Το 1913 οι παραδεδεγμένες δαπάνες για τις πολεμικές επιχειρήσεις ανέρχονταν σε 412 εκατομμύρια δραχμές συν 280 εκατομμύρια ως παράπλευρες δαπάνες
- Στις 2 Φεβρουαρίου 1914 η Ελλάδα θα προβεί στην σύναψη του μεγαλύτερου δανείου της μέχρι τότε ιστορίας της , του δανείου των 500 εκατομμυρίων φράγκων.

Από το σχολικό βιβλίο:

β) σελ 219 " Αλλά ο Βενιζέλος, ως πρωθυπουργός της Ελλάδας, με το οξύτατο πολιτικό του αισθητήριο γνώριζε ότι δεν είχε φτάσει ακόμη το πλήρωμα του χρόνου. Στις επίμονες παρακλήσεις των συμπατριωτών του Κρητών απαντούσε αρνητικά και φαινόταν δυσάρεστος... Αρκέστηκε να αποστείλει στην Κρήτη ως Γενικό Διοικητή το φίλο του Στέφανο Δραγούμη, ο οποίος ανέλαβε τα καθήκοντά του στις 12 Οκτωβρίου 1912.

Από το παράθεμα Β

- Ο Βενιζέλος και οι Φιλελεύθεροι και πάλι θριάμβευσαν.
- Η Κρήτη σκόπιμα είχε διενεργήσει εκλογές την ίδια μέρα με την Ελλάδα, με σκοπό να αποστείλει τους εκπροσώπους της στη νέα ελληνική Βουλή
- Τα αποτελέσματα ήταν εντελώς διαφορετικά από αυτά στην Ελλάδα, καθώς το κόμμα του Ε. Βενιζέλου εξέλεξε μόνο 23 βουλευτές σε σύνολο 69.
- Η Τουρκία όμως παραμόνευε για να βρει αφορμή και να επιτεθεί εναντίον της Ελλάδας.
- Ο Βενιζέλος, βλέποντας ότι δεν ήταν καιρός για πολεμικές περιπέτειες, αρνήθηκε κατηγορηματικά στους βουλευτές από την Κρήτη να εισέλθουν στην ελληνική Βουλή. Η άρνηση αυτή δεν ήταν καθόλου εύκολη